

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2405

av Finn Bengtsson (M)

Valfri leverantör av sjukförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fritt val av sjukförsäkringsleverantör.

Motivering

En av alliansregeringens allra viktigaste reformer har varit sjukförsäkringen. Att ett av världens friskaste folk skulle vara ett av de mest sjukskrivna var orimligt. Därtill ledde det till ett mänskligt och ekonomiskt slöseri. Ifall den som kan arbeta också får det kommer såväl den enskilde som samhället att vinna på det.

Det var således klokt av Socialförsäkringsutredningen, ledd av förra socialförsäkringsministern Anna Hedborg (S), att skarpt argumentera för arbete istället för bidrag, med en borte gräns för sjukpenning. I hög grad följde regeringens sjukförsäkringsreform dessa riktlinjer.

Före valet 2006 hade Sverige fler förtidspensionärer än företagare – en tydlig symbol för att växande bidragssystem prioriterades framför skapande av resurser. Cirka 140 personer om dagen förtidspensionerades åren före reformen. Metoden att minska antalet sjukskrivna var att förtidspensionera dem.

Därför var reformen så viktig och har redan initialt visat goda resultat. Fler är på väg tillbaka, färre förblir i sjukförsäkringen. I kategorin komplexa reformer finns inga perfekta utfall, och de beklagliga fall där det har blivit fel bör korrigeras. Men grunddragen var viktiga och rätt – och bör byggas vidare på.

Nu ska sjukförsäkringen utredas vidare. Även om de värsta systemfelen är korrigerade finns fortfarande stor potential för förbättringar, framför allt om vi vågar tänka förbi kvalitetsnivån acceptabelt till nivån bra eller kanske till och med riktigt bra. Ifall vi vågar se utanför traditionella ramar kan vi se nya möjligheter.

Sjukförsäkringens syfte är att ge den enskilde ekonomisk trygghet vid sjukdom, och underlätta återkomst till arbete. Det är en försäkring, en viktig välfärdstjänst. Normalt utvecklas inte tjänster bäst inom ramen för offentliga monopol. Hur mycket bättre Försäkringskassan än blir, har den i dagsläget fortfarande monopol.

Varor och tjänster utvecklas i en innovativ process som får sin näring av att många olika entreprenörer konkurrerar om konsumenterna. Det gäller mobiltelefoner, det gäller caféer, det gäller apotek, det gäller försäkringar. Vill vi ha en trygg sjukförsäkring som utvecklar nya, smarta, kostnadseffektiva lösningar bör vi släppa in valfrihet och konkurrens.

Ifall den enskilde fick ta den premie man betalar via arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen och själv välja leverantör, skulle nya drivkrafter komma in. De som inte vill välja annat skulle ha kvar Försäkringskassan som leverantör, men de som vill göra ett annat val skulle kunna välja bland andra auktoriserade leverantörer som blivit godkända av en oberoende instans.

Nya leverantörer skulle kunna vara försäkringsbolag i första hand. Men andra finansiella aktörer skulle också kunna tänkas vara intresserade. Även fackföreningar skulle kunna se en möjlighet att erbjuda sina medlemmar attraktiva sjukförsäkringar. Dessa leverantörer skulle utforma en mängd nya varianter som inte finns idag.

Kanske några skulle välja att erbjuda en heltäckande inkomstförsäkring, som ger ersättning vid såväl sjukdom som arbetslöshet. Kanske några aktörer skulle etablera samarbeten med vårdgivare för att på så sätt skapa effektiva strukturer som ger sjuka möjlighet att återgå i arbete.

En stor drivkraft för andra aktörer att få sjuka människor att bli friska kommer att vara vinstintresse. Oviljan att slösa pengar genom att låta friska vara sjukskrivna skulle genomsyra hela organisationen. Erfarenhet från Nederländerna, som efter en reform

släppte in bland andra försäkringsbolag i sjukförsäkringen, framstår som positiv i just detta perspektiv.

Statens huvuduppgift skulle då bli att bestämma kriterier för leverantörer, utforma ett lämpligt råd för certifiering och följa marknadens utveckling – samt styra Försäkringskassan.

Kriterierna för vilka leverantörer som kan bli aktuella är naturligtvis viktiga. Men de bör rimligen vara neutrala i förhållande till såväl juridisk person som dess hemvist.

Detta bör vara en central komponent i utredandet av den framtida sjukförsäkringen.

Finn Bengtsson (M)